

Towarowa Giełda Energii SA

SZCZEGÓŁOWE ZASADY OBROTU I ROZLICZEŃ DLA RYNKU UPRAWNIENÍ DO EMISJI

Zatwierdzone Uchwałą Zarządu Nr 118/31/09 z dnia 18.09.2009r
wchodzi w życie z dniem 29.09.2009r.

Definicje

- Bank Rozliczeniowy – bank, który na podstawie umowy z Giełdą oraz umów z poszczególnymi Członkami Giełdy, zapewnia usługi finansowe związane z rozliczaniem transakcji zawartych na RUE.
- Członek Giełdy – podmiot, który zawarł z Giełdą umowę o członkostwo i został dopuszczony do działania na RUE przez Zarząd Giełdy.
- Dzień Dostawy – dzień, w którym Uprawnienie do emisji nabyte na RUE w Dniu Obrotu, zostanie zarejestrowane na rachunku ewidencyjnym.
- Dzień Obrotu – dzień, kiedy odbywa się określenie Kursów na RUE
- Giełda lub TGE – Towarowa Giełda Energii S.A.
- Kurs RUE – jednolita cena jednego Uprawnienia do emisji, określana na RUE
- KASHUE - Krajowy Administrator Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji – podmiot odpowiedzialny za prowadzenie ewidencji Uprawnień do emisji w Polsce, wyznaczony przez ministra właściwego do spraw środowiska.
- KRUE - Krajowy Rejestr Uprawnień do Emisji – system ewidencji Uprawnień do Emisji prowadzony przez KASHUE zgodnie z właściwymi przepisami.
- Okres Rozliczeniowy – okres 2005-2007 oznacza okres od 1 stycznia 2005 roku do 31 grudnia 2007 roku wymieniony w art. 11 ust. 1 Dyrektywy 2003/87/WE oraz okres lat 2008-2012 oraz kolejne pięcioletnie okresy oznaczają okres od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2012 roku oraz kolejne pięcioletnie okresy, wymienione w art. 11 ust. 2 Dyrektywy 2003/87 WE
- Rejestr Uprawnień do Emisji – system ewidencji Uprawnień do emisji dla państw objętych wspólnotowym systemem handlu Uprawnieniami do emisji,
- Niepubliczna Strona Internetowa – strona internetowa dostępna tylko dla danego Członka Giełdy i dla Giełdy.
- Rachunek kupna – rachunek otwarty przez Członka Giełdy w Banku Rozliczeniowym do rozliczenia transakcji zawartych na RTEE, RTF, RDN, RPM i RUE.
- Raport rozliczeniowy – raport dostępny w Systemie Informatycznym Giełdy zawierający saldo wartości netto zawartych transakcji
- RTEE – Rynek Terminowy Energii Elektrycznej, prowadzony przez Giełdę.
- RDN – Rynek Dnia Następnego, prowadzony przez Giełdę.
- RPM – Rynek Praw Majątkowych, prowadzony przez Giełdę
- RUE – Rynek Uprawnień do Emisji, prowadzony przez Giełdę.
- RTF- Rynek Terminowy Finansowy, prowadzony przez Giełdę.
- Regulamin – Regulamin Towarowej Giełdy Energii S.A.
- System Informatyczny Giełdy – zespół urządzeń i oprogramowania, za pośrednictwem którego odbywa się obrót i rozliczenie zawartych transakcji na RUE.
- Szczegółowe zasady obrotu i rozliczeń – niniejsze Szczegółowe zasady obrotu i rozliczeń dla RUE.
- Transakcja – umowa sprzedaży Uprawnień do emisji zawarta między Członkami Giełdy na RUE.
- Tydzień Rozliczeniowy – okres obejmujący dni od poniedziałku (włącznie) do następującej po nim niedzieli (włącznie).
- Uprawnienie do emisji – towar giełdowy stanowiący przedmiot obrotu na RUE
- Usługa Giełdowa – prowizja należna Giełdzie od Członka Giełdy z tytułu transakcji zawartych przez Członka Giełdy, naliczana zgodnie z Regulaminem.
- Zlecenie – złożona przez Członka Giełdy oferta kupna lub sprzedaży Uprawnień do emisji na RUE.

Część I. Zasady obrotu

1. Wstęp

Uprawnienia do emisji są towarem giełdowym.

Zarząd Giełdy określa rodzaje Uprawnień do emisji, które mogą być wprowadzone do obrotu na RUE.

Specyfikacja kontraktu na poszczególne rodzaje Uprawnień do emisji, wprowadzonych do obrotu na RUE, określona jest w treści załącznika do Szczegółowych Zasad Obrotu i Rozliczeń.

W obrocie giełdowym Uprawnienia do emisji występują w postaci zapisu elektronicznego na koncie ewidencyjnym Członka Giełdy.

Obrót Uprawnieniami do emisji odbywa się na RUE w trakcie trwania sesji.

2. Organizacja notowań na RUE.

2.1. Notowania kontraktu do 30 kwietnia pierwszego roku Okresu Rozliczeniowego.

Do 30 kwietnia pierwszego roku danego Okresu Rozliczeniowego notowane są dwa instrumenty: z datą ostatniego roku poprzedniego Okresu Rozliczeniowego i z datą ostatniego roku bieżącego Okresu Rozliczeniowego.

2.1.1. Przedmiotem obrotu na instrumentach z datą ostatniego roku poprzedniego Okresu Rozliczeniowego są Uprawnienia do Emisji przyznane prowadzącemu instalację dla każdej instalacji objętej systemem na Okres Rozliczeniowy, z podziałem na lata tego okresu, do dnia 31 grudnia ostatniego roku Okresu Rozliczeniowego, którego dotyczą.

2.1.2. Przedmiotem obrotu na instrumentach z datą ostatniego roku bieżącego Okresu Rozliczeniowego są Uprawnienia do Emisji przyznane prowadzącemu instalację dla każdej instalacji objętej systemem na Okres Rozliczeniowy, z podziałem na lata tego okresu, od dnia 1 stycznia pierwszego roku Okresu Rozliczeniowego.

2.2. Transakcje na RUE zawierane są na warunkach określonych zgodnie ze specyfikacją warunków kontraktu (zał. nr 1). Dzień obrotu jest równy Dniu Dostawy

2.3. Obrót na RUE prowadzony jest wyłącznie przy wykorzystaniu Systemu Informatycznego Giełdy. Notowania odbywają się we wtorki i czwartki (z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy) w godzinach 11:00 – 14:00, o ile Zarząd Giełdy nie postanowi inaczej. Jeśli wtorek lub czwartek jest dniem wolnym od pracy, wówczas notowania odbywają się w najbliższym następującym po nim dniu roboczym. Informacja o zmianie dnia notowania jest przedstawiona na stronie internetowej TGE z trzydniowym wyprzedzeniem

2.4. Harmonogram notowań na RUE.

Notowania na RUE odbywają się w każdy wtorek i czwartek wg poniższego harmonogramu:

Godziny	Faza notowań
Do 18:30 na 1 dzień przed Dniem Obrotu	Wprowadzenie zabezpieczeń
Do 10:30 w Dniu Obrotu	Transfer Uprawnień do Emisji. Dokonanie przez Członków Giełdy transferu Uprawnień do Emisji na konto ewidencyjne Członka Giełdy w ramach rachunku do emisji TGE.

Do 11:00 w Dniu Obrotu	Wprowadzenie do Systemu Informatycznego Giełdy liczby Uprawnień do Emisji
Od 11:00 w Dniu Obrotu do 12:00 w Dniu Obrotu	Faza przed notowaniami w systemie kursu jednolitego na RUE Przyjmowanie zleceń; Zlecenia można usuwać i modyfikować. Zlecenia są sprawdzane ze względu na stan zabezpieczeń i stan posiadanych Uprawnień do emisji. Zlecenia kupna przekraczające kwotę zabezpieczeń są usuwane. Zlecenia sprzedaży przekraczające liczbę posiadanych Uprawnień do emisji są usuwane.
12:01 w Dniu Obrotu	Faza notowań w systemie kursu jednolitego na RUE: określenie kursu jednolitego na RUE Określenie kursów na RUE i podanie wyników notowań na niepublicznej stronie internetowej.
Od 12:01 w Dniu Obrotu do 13:30 w Dniu Obrotu	Faza notowań w systemie notowań ciągłych na RUE Przyjmowanie Zleceń; Zlecenia można usuwać i modyfikować. Zlecenia są sprawdzane ze względu na stan zabezpieczeń i stan posiadanych Uprawnień do emisji.
Do 15:00 w Dniu Obrotu	Opublikowanie wyników notowań na publicznej stronie internetowej
Do 16:00 w Dniu Obrotu	Rozliczanie ilościowe i wartościowe transakcji zawartych na RUE
Do 12:00 w pierwszy dzień roboczy po Dniu Obrotu	Akceptacja transferu Uprawnień do emisji Dokonywanie przez TGE akceptacji transferu Uprawnień do emisji z konta ewidencyjnego Członka Giełdy w rachunku emisji TGE na rachunek tego Członka Giełdy w Rejestrze Uprawnień do Emisji.

3. Zlecenia.

3.1. Członkowie Giełdy składają Zlecenia w odniesieniu do Portfeli. W Systemie Informatycznym Giełdy Portfel jest zdefiniowany jak konto.

3.2. Członek Giełdy może złożyć więcej niż jedno Zlecenie w odniesieniu do danego Portfela.

3.3. Każde Zlecenie Członka Giełdy składane na RUE określa w szczególności:

- a) rodzaj Zlecenia (kupno / sprzedaż),
- b) Portfel, w odniesieniu do którego zlecenie jest składane,
- c) liczbę Uprawnień do emisji będących przedmiotem Zlecenia sprzedaży lub kupna,
- d) limit ceny wyrażony w PLN/tonę (1Mg) z dokładnością do jednego grosza lub polecenie wykonania Zlecenia bez limitu ceny,
- e) termin ważności,
- f) warunki realizacji Zlecenia (typ Zlecenia), określone w pkt. 3.4.
- g) oznaczenie Członka Giełdy wystawiającego Zlecenie,
- h) datę i godzinę wystawienia Zlecenia,
- i) numer Zlecenia

3.4. Zlecenia wprowadzane do notowań w systemie jednolitym i w systemie notowań ciągłych powinny zawierać warunki realizacji i termin ich ważności. W zależności od warunków i terminu realizacji występują następujące typy Zleceń:

- a) Zlecenie dzienne (Rest of day)– Zlecenie jest ważne w dniu przekazania na Giełdę. Może być ono składane w dowolnej fazie sesji. Może ono uczestniczyć w fazie notowań ciągłych i w fazie kursu jednolitego. Niezrealizowana część Zlecenia w fazie kursu jednolitego przechodzi do fazy notowań ciągłych.
- b) Zlecenie ważne do końca okresu notowań (Good until expiry) - Zlecenie jest ważne do końca notowania instrumentu. Może być ono składane w dowolnej fazie sesji. Może ono uczestniczyć w fazie notowań ciągłych i w fazie notowań kursu jednolitego. Niezrealizowana część Zlecenia w fazie kursu jednolitego przechodzi do fazy notowań ciągłych. Niezrealizowana część Zlecenia przechodzi na kolejną sesję notowania instrumentu. Zlecenia sprzedaży przekraczające liczbę posiadanych Uprawnień do emisji są usuwane.
- c) Zlecenie do dnia (Good until date)- Zlecenie jest ważne do daty określonej na etapie składania zlecenia. Może być ono składane w dowolnej fazie sesji. Może ono uczestniczyć w fazie notowań ciągłych i w fazie notowań kursu jednolitego. Niezrealizowana część Zlecenia w fazie kursu jednolitego przechodzi do fazy notowań ciągłych. Niezrealizowana część Zlecenia przechodzi na kolejną sesję notowania instrumentu. Zlecenie bierze udział w notowaniu do dnia, w którym upływa określony termin. Zlecenia sprzedaży przekraczające liczbę posiadanych Uprawnień do emisji są usuwane.
- d) Zlecenie czasowe (Timed order) - Zlecenie jest ważne w dniu przekazania na Giełdę do czasu określonego na etapie składania zlecenia. Może być ono składane w dowolnej fazie sesji. Może ono uczestniczyć w fazie notowań ciągłych i w fazie notowań kursu jednolitego. Niezrealizowana część Zlecenia w fazie kursu jednolitego przechodzi do fazy notowań ciągłych przy zachowaniu warunku określonego czasu ważności Zlecenia.
- e) Zlecenie tylko na aukcje (Call Auction) – Zlecenie jest ważne w dniu złożenia na Giełdę i może uczestniczyć tylko w fazie kursu jednolitego i tylko w jednej aukcji. Niezrealizowana część Zlecenia jest usuwana.
- f) Zlecenie typu zrealizuj i anuluj (Fill and kill) – Zlecenie uczestniczy tylko w systemie notowań ciągłych. Jest ono ważne do momentu zawarcia pierwszej Transakcji (lub pierwszych transakcji, jeżeli Zlecenie jest realizowane w kilku Transakcjach jednocześnie), przy czym niezrealizowana część Zlecenia jest anulowana. Zlecenie może być realizowane w całości, częściowo lub nie zostać zrealizowane w ogóle. Zlecenie to można złożyć bez podania limitu ceny.
- g) Zlecenie typu zrealizuj lub anuluj (Fill or kill) - Zlecenie uczestniczy tylko w systemie notowań ciągłych. Jest ono ważne do momentu zawarcia pierwszej Transakcji (lub pierwszych transakcji, jeżeli Zlecenie jest realizowane w kilku Transakcjach jednocześnie), przy czym Zlecenie musi być zrealizowane w całości albo nie zostać zrealizowane w ogóle. Jeżeli układ Zleceń nie pozwala na realizację Zlecenia w całości, Zlecenie jest anulowane.

3.5. Zlecenia typu Fill and kill i Fill or kill nie są ujęte w tabeli zleceń. Po złożeniu takich typów Zlecenia następuje zawarcie Transakcji albo są one usuwane.

3.6. Zlecenie może zawierać dodatkowy warunek aktywacji - funkcję Stop Loss. Za jej pomocą określany jest warunek, przy jakim poziomie kursu Uprawnień do emisji Zlecenie pojawi się na rynku. Aktywacja Zlecenia na rynku następuje z chwilą spełnienia zadanego warunku.

- 3.7. Zlecenia mogą zostać złożone na rynek (zlecenie rynkowe) albo lokalnie (zlecenie lokalne). Zlecenia lokalne nie biorą udziału w notowaniach.
 - 3.8. Zlecenie lokalne może zostać złożone na rynek przez aktywowanie. Zlecenie rynkowe może stać się zleceniem lokalnym przez zawieszenie. Aktywowanie i zawieszenie zleceń można wykonać podczas prowadzenia notowań na RUE.
 - 3.9. Składanie Zleceń na rynek możliwe jest tylko podczas prowadzenia notowań na RUE. Poza okresem prowadzenia notowań na RUE Członek Giełdy może złożyć zlecenie lokalne.
 - 3.10. Tylko zlecenia lokalne nie są sprawdzane pod względem zabezpieczeń.
 - 3.11. Członkowie Giełdy mogą modyfikować własne zlecenia. Modyfikacji mogą podlegać:
 - a) oferowana liczba Uprawnień do emisji,
 - b) limit ceny.
 - 3.12. Zlecenia można modyfikować podczas prowadzenia notowań na RUE. Jeśli podczas modyfikacji zmniejszony zostanie wolumen, nie ulega zmianie czas złożenia Zlecenia. W pozostałych przypadkach modyfikacji (zwiększenie wolumenu i zmiana ceny), Zlecenie otrzyma nowy czas złożenia.
 - 3.13. W przypadku, gdy notowania na RUE są zawieszane, Zlecenia nie mogą być modyfikowane.
 - 3.14. Zlecenia można anulować podczas prowadzenia notowań na RUE. Zlecenie może zostać anulowane przez Członka Giełdy, który złożył to zlecenie, przed upływem terminu ważności zlecenia. Nie mogą być anulowane zlecenia, na podstawie których zawarte zostały Transakcje.
4. Zasady ustalania kursu, realizacja Zleceń i Transakcje.
 - 4.1. Zasady ustalania kursu i realizacja zleceń w systemie kursu jednolitego na RUE.
 - 4.1.1. Kurs jednolity na RUE określany jest przy zastosowaniu kolejno poniższych zasad:
 - a) maksymalizacji wolumenu obrotu,
 - b) minimalizacji różnicy między skumulowanym wolumenem Uprawnień do emisji w zleceniach kupna i w zleceniach sprzedaży możliwym do zrealizowania po określonym kursie.
 - 4.1.2. Zlecenia na RUE w systemie kursu jednolitego realizowane są zgodnie z poniższymi zasadami:
 - a) zlecenia sprzedaży złożone z limitem ceny poniżej kursu Uprawnień do emisji będą zrealizowane w całości; żadne zlecenie sprzedaży złożone z limitem ceny powyżej kursu Uprawnień do emisji nie zostanie zrealizowane,
 - b) zlecenia kupna złożone z limitem ceny powyżej kursu Uprawnień do emisji będą zrealizowane w całości; żadne zlecenie kupna złożone z limitem ceny poniżej kursu Uprawnień do emisji nie zostanie zrealizowane,
 - c) zlecenia kupna i sprzedaży złożone z limitem ceny równym kursowi Uprawnień do emisji mogą zostać zrealizowane częściowo, w całości lub mogą nie zostać zrealizowane.
 - 4.1.3. O kolejności realizacji zleceń złożonych z limitem ceny równym kursowi Uprawnień do emisji decyduje czas przyjęcia Zleceń do Systemu Informatycznego Giełdy.

- 4.1.4. Zlecenia mogą być realizowane częściowo, przy czym każda częściowa Transakcja będzie dotyczyć przynajmniej 1 Uprawnienia do emisji.
- 4.1.5. W przypadku braku możliwości jednoznacznego określenia kursu RUE, jest wyznaczany w sposób następujący:
- a) jeśli istnieje więcej niż jedna cena spełniająca warunki, o których mowa w pkt. 4.1.1. oraz gdy różnica pomiędzy skumulowanym wolumenem kupna i skumulowanym wolumenem sprzedaży wynosi zero, wyznaczana jest średnia cena między skrajnymi cenami spełniającymi warunek, o którym mowa w ppkt. b) Następnie z dopuszczalnych cen wyznaczana jest cena bliższa tej średniej ceny. Jeżeli istnieją dwie takie ceny, kurs wyznaczany jest losowo spośród tych cen,
 - b) jeśli istnieje więcej niż jedna cena spełniająca warunki, o których mowa w pkt. 4.1.1. oraz gdy różnica pomiędzy skumulowanym wolumenem kupna i skumulowanym wolumenem sprzedaży ma te same znaki dla każdej ceny, wyznaczany jest taki kurs, który jest bliższy zmiany znaku tej różnicy,
 - c) jeśli istnieje więcej niż jedna cena spełniająca warunki, o których mowa w pkt. 4.1.1. oraz różnica pomiędzy skumulowanym wolumenem kupna i skumulowanym wolumenem sprzedaży ma różne znaki dla każdej ceny, kurs wyznaczany jest losowo z dwóch cen: najwyższej ceny z dodatnią różnicą i najniższej ceny z ujemną różnicą.
- 4.2. Zasady ustalania kursu, realizacja Zleceń i Transakcje w systemie notowań ciągłych na RUE.
- 4.2.1. Transakcje w systemie notowań ciągłych zawierane są po kursie równym limitowi ceny, jaki został podany w Zleceniu wcześniej wprowadzonym, oczekującym w tabeli zleceń na realizację, zgodnie z następującymi zasadami:
- a) w pierwszej kolejności będą realizowane Zlecenia o najwyższym limicie ceny w przypadku zleceń kupna i o najniższym limicie ceny w przypadku zleceń sprzedaży,
 - b) w przypadku Zleceń z równymi limitami ceny będą one realizowane według czasu przyjęcia Zlecenia (Zlecenie przyjęte wcześniej zostanie zrealizowane w pierwszej kolejności).
- 4.2.2. Zlecenia mogą być realizowane częściowo, przy czym każda częściowa Transakcja będzie dotyczyć przynajmniej 1 (jednego) Uprawnienia do emisji.
- 4.3. Kurs RUE określany jest z dokładnością do 0,01 PLN. Wolumen określany jest z dokładnością do 1 (jednej) tony (Mg).
- 4.4. Na RUE nie obowiązują ograniczenia wahań kursów.
5. Zasady obrotu Uprawnieniami do Emisji na RUE poprzez zawieranie transakcji pozasesyjnych.
- 5.1. Zasady zawierania transakcji pozasesyjnych:
- a) Zlecenia dotyczące Transakcji pozasesyjnych wprowadzane są wyłącznie przy użyciu Systemu Informatycznego Giełdy.
 - b) Zlecenia dotyczące transakcji pozasesyjnych mogą być wprowadzane w dniu obrotu, który przypada we wtorek i czwartek, o ile Zarząd Giełdy nie postanowi inaczej. Jeżeli dzień obrotu jest dniem wolnym od pracy, wówczas notowania odbywają się w najbliższym następującym po nim dniu roboczym. Informacja o zmianie dnia notowania jest przedstawiona na stronie internetowej TGE z trzydniowym wyprzedzeniem.

- c) Wprowadzenia zlecenia dotyczącego transakcji pozasesyjnej dokonuje strona sprzedająca Uprawnienia do Emisji. Giełda dokonuje weryfikacji wyłącznie wprowadzonych i potwierdzonych transakcji pozasesyjnych.
- d) Transakcja pozasesyjna zostaje zawarta, jeżeli co najmniej jeden Członek Giełdy złoży zlecenie sprzedaży i odpowiadające mu zlecenie kupna zawierające takie same parametry, w szczególności cenę oraz ilość, a TGE potwierdzi zawarcie takiej transakcji.

5.2. Harmonogram wprowadzenia zleceń i realizacja transakcji pozasesyjnych.

Godziny	Faza notowań
Do 18:30 na 1 dzień przed Dniem Obrotu	Wprowadzenie zabezpieczeń
Do 10:30 w Dniu Obrotu	Transfer Upnień do Emisji. Dokonanie przez Członków Giełdy transferu Upnień do Emisji na konto ewidencyjne Członka Giełdy w ramach rachunku do emisji TGE.
Do 11:00 w Dniu Obrotu	Wprowadzenie do Systemu Informatycznego Giełdy liczby Upnień do Emisji
Od 12:01 w Dniu Obrotu do 14:00 w Dniu Obrotu	Faza przed akceptacją zleceń Wprowadzanie zleceń i potwierdzanie transakcji pozasesyjnych; niepotwierdzone zlecenia można usuwać i modyfikować; zlecenia nie są sprawdzane ze względu na stan zabezpieczeń i stan posiadanych Upnień do Emisji.
Od 14:00 w Dniu Obrotu	Faza akceptacji zleceń Weryfikacja wprowadzonych i potwierdzonych zleceń dotyczących transakcji pozasesyjnych ze względu na stan zabezpieczeń i stan posiadanych Upnień do emisji. Akceptacja zleceń. Zlecenia są usuwane jeżeli: strona sprzedająca nie posiada odpowiedniej liczby Upnień do Emisji, strona kupująca nie potwierdziła zlecenia lub nie posiada wymaganego zabezpieczenia.
Do 15:00 w Dniu Obrotu	Opublikowanie wyników notowań na niepublicznej i publicznej stronie internetowej
Do 16:00 w Dniu Obrotu	Rozliczanie ilościowe i wartościowe transakcji zawartych na RUE
Do 12:00 w pierwszy dzień roboczy po Dniu Obrotu	Akceptacja transferu Upnień do emisji Dokonywanie przez TGE akceptacji transferu Upnień do emisji z konta ewidencyjnego Członka Giełdy w rachunku emisji TGE na rachunek tego Członka Giełdy w Rejestrze Upnień do Emisji.

5.3. Zasady ustalania kursu transakcji pozasesyjnej

Kurs transakcji pozasesyjnej ustalany jest indywidualnie między stronami transakcji. Kurs RUE określany jest z dokładnością do 0,01 PLN. Wolumen określany jest z dokładnością do 1 (jednej) tony (Mg).

5.4. Tryb i terminy udostępnienia kursów do publicznej wiadomości

Informacje o wolumenie, kursach oraz wartościach zawartych transakcji pozasesyjnych są udostępniane CG będącym stroną transakcji na niepublicznej stronie internetowej Systemu Informatycznego, określonej przez Giełdę.

6. Indeksy giełdowe.

6.1. Giełda podaje do publicznej wiadomości informacje dotyczące notowań RUE, obejmujące kursy, wolumen obrotów oraz wartości indeksu Rynku Upnień do Emisji CO2PL

$$\mathbf{CO2PL} = \sum P_i \times \left(\frac{V_i}{V} \right),$$

gdzie :

- i – liczba transakcji spot na RUE w dniu obrotu,
- P_i – kurs ustalony dla i-tej transakcji,
- V_i – wolumen obrotu w i-tej transakcji,
- V – łączny wolumen obrotu w transakcjach spot w dniu obrotu.

Dla notowań w systemie ciągłym TGE podawać będzie do publicznej wiadomości kurs: minimalny, maksymalny, oraz łączny wolumen i liczbę transakcji oraz ostatnią najlepszą ofertę kupna i sprzedaży.

Dla transakcji pozasesyjnych do publicznej wiadomości TGE podawać będzie kurs: min., max. oraz łączny wolumen i liczbę transakcji.

Część II Zasady realizacji Transakcji

7. Każdy Członek Giełdy zobowiązany jest do posiadania rachunku emisji w Rejestrze Upnień do Emisji.
 - 7.1. Członek Giełdy jest zobowiązany podać Giełdzie numer swojego rachunku emisji w Rejestrze Upnień do Emisji.
 - 7.2. W przypadku zmiany rachunku emisji, o którym mowa w pkt.6, Członek Giełdy jest zobowiązany do przekazania aktualnych danych TGE.
8. TGE posiada rachunek emisji w Krajowym Rejestrze Upnień do Emisji.
9. Każdy Członek Giełdy posiada swoje konto ewidencyjne w ramach rachunku emisji TGE w Krajowym Rejestrze Upnień do Emisji.
 - 9.1. Członek Giełdy otrzymuje dostęp do swojego konta ewidencyjnego w ramach rachunku emisji TGE w Krajowym Rejestrze Upnień do Emisji z upnieniami do podglądu danych i sporządzania dyspozycji transferu w systemie KASHUE.

10. Członek Giełdy, który zamierza dokonać transakcji sprzedaży Uprawnień do emisji na giełdzie musi uprzednio dokonać transferu Uprawnień do Emisji z własnego rachunku emisji w Rejestrze Uprawnień do Emisji na swoje konto ewidencyjne w rachunku emisji TGE.
11. Przedmiotem zlecenia sprzedaży mogą być wyłącznie Uprawnienia do emisji, które znajdują się na kontach ewidencyjnych w rachunku emisji TGE w KRUE.
12. TGE rejestruje zmiany stanu posiadania Uprawnień do emisji wynikające z zawartych Transakcji na kontach ewidencyjnych Członków Giełdy w rachunku emisji TGE.
13. Transfer Uprawnień do emisji z konta ewidencyjnego Członka Giełdy w rachunku emisji TGE na rachunek tego Członka Giełdy w Rejestrze Uprawnień do Emisji, jest dokonywany na podstawie pisemnego wniosku dostarczonego faksem o wykonanie transferu (Załącznik nr 2).
 - 13.1. Dyspozycja transferu Uprawnień do emisji z konta ewidencyjnego na rachunek emisji w Rejestrze Uprawnień do Emisji jest sporządzana przez Członka Giełdy. TGE dokonuje sprawdzenia dyspozycji i akceptacji transferu Uprawnień do emisji.
 - 13.2. Transfer nie jest realizowany w przypadku, gdy wolumen przedstawiony w dyspozycji przekracza liczbę Uprawnień do Emisji znajdujących się na koncie ewidencyjnym Członka Giełdy w rachunku emisji TGE.
 - 13.3. Akceptacja transferu Uprawnień do emisji dokonywana jest do 12:00 w pierwszy dzień roboczy następujący po Dniu Obrotu.
 - 13.4. W pierwszy dzień roboczy następujący po Dniu Obrotu, TGE zgłasza zawarte w tym dniu Transakcje, w imieniu ich stron, do KASHUE.
 - 13.4.1. Transakcje będą zgłaszane do KASHUE listem poleconym.
 - 13.4.2. Zgłoszenie będzie zawierało w szczególności:
 - nazwę firmy, która zawarła transakcję;
 - rodzaj transakcji (kupno/sprzedaż)
 - datę zawarcia transakcji;
 - wolumen transakcji;

Część III Zasady rozliczeń Transakcji

14. Postanowienia ogólne.
 - 14.1. Warunkiem składania zleceń w Rynku Uprawnień do Emisji jest posiadanie przez Członka Giełdy otwartego Rachunku kupna, o którym mowa w pkt. 14.3.
 - 14.2. Członek Giełdy posiada rachunek ewidencyjny w systemie giełdowym, na którym prowadzone są rozliczenia transakcji zawartych na RTEE, RTF, RDN, RPM i RUE.
 - 14.3. Członek Giełdy posiada w Banku Rozliczeniowym Rachunek kupna do obsługi rozliczeń na RTEE, RTF, RDN, RPM i RUE.
 - 14.4. W procesie rozrachunków bieżących następuje kompensata rozliczeń pomiędzy transakcjami zawartymi na RTEE, RTF, RDN, RPM i RUE.
 - 14.5. Przepływy finansowe po zakończeniu Tygodnia Rozliczeniowego prowadzone są saldem należności i zobowiązań RTEE, RTF, RDN, RPM i RUE.

14.6. Rozliczenia ze wszystkimi Członkami Giełdy, którzy zawarli transakcje na RUE Giełda prowadzi za pośrednictwem Banku Rozliczeniowego.

14.7. Do rozliczenia transakcji zawartych na RTEE, RTF, RDN i RPM stosuje się zasady rozliczeń opisane w dokumentach Giełdy dotyczących rozliczeń na tych rynkach.

15. Rozrachunki bieżące.

15.1. Informacja o wolumenie, kursach oraz wartości zawartych transakcji na prowadzonym przez Giełdę RUE jest dostępna dla Członka Giełdy na Niepublicznej Stronie Internetowej.

15.2. W każdym dniu obrotu po zarejestrowaniu na rachunku ewidencyjnym transakcji zawartych w danym dniu przez Członka Giełdy, Giełda dokonuje bieżących rozrachunków zawartych na RUE transakcji sesyjnych oraz pozasesyjnych. Dla Członków Giełdy, którzy zawarli transakcje w danym dniu na RTEE, RTF, RDN i RPM, rozliczenie tych transakcji jest uwzględniane w Systemie Informatycznym Giełdy.

15.3. Każdego dnia przed rozpoczęciem sesji RUE aktualizowany jest stan posiadania Upnień do Emisji na rachunku ewidencyjnym Członka Giełdy w Systemie Informatycznym Giełdy.

15.4. W każdym dniu obrotu po zakończeniu sesji następuje aktualizacja stanu posiadania liczby Upnień do Emisji na kontach ewidencyjnych Członków Giełdy w ramach rachunku emisji TGE w Krajowym Rejestrze Upnień do Emisji w oparciu o zawarte Transakcje.

15.5. Giełda przekazuje do Banku Rozliczeniowego informację dotyczącą salda rozliczeń finansowych danego Członka Giełdy wynikających z zawartych przez niego transakcji. Saldo rozliczeń jest określone jako wartości transakcji kupna pomniejszonych o wartość sprzedaży przy jednoczesnym powiększeniu o wartość podatku VAT oraz wartości naliczonej usługi giełdowej łącznie z wartością podatku VAT.

15.6. Na podstawie uzyskanej z Giełdy informacji, dla podmiotów mających saldo zobowiązań, Bank Rozliczeniowy blokuje jako zabezpieczenie przyszłego rozliczenia finansowego odpowiednią kwotę środków finansowych zgromadzonych na Rachunku kupna danego Członka Giełdy do dnia, w którym nastąpi rozliczenie finansowe.

16. Rozliczenia finansowe.

16.1. Rozliczenia finansowe prowadzone są w cyklach Tygodnia Rozliczeniowego obejmującego:

- wszystkie salda rozliczeń finansowych otwartych pozycji będących w okresie notowania w danym tygodniu na RTF,
- wszystkie salda rozliczeń finansowych otwartych pozycji będących w wykonaniu w danym tygodniu na RTF,
- wszystkie transakcje, których termin wykonania przypada w danym Tygodniu Rozliczeniowym na RTEE, RDN, RPM i RUE.

16.2. Przepływy finansowe następują w środę (termin płatności dla podmiotów mających zobowiązania w stosunku do TGE) i czwartek (termin płatności dla TGE) po zakończeniu Tygodnia Rozliczeniowego. Jeżeli jeden z tych dni jest dniem wolnym od pracy terminy płatności zostają odpowiednio przesunięte. Giełda z miesięcznym wyprzedzeniem informuje Członków Giełdy o terminach płatności oraz terminach

wystawiania faktur VAT, które są zawarte w terminarzu płatności dostępnym na stronie internetowej Giełdy.

- 16.3. Rozliczenia dokonywane są na podstawie Raportu rozliczeniowego określającego dla Członka Giełdy wartość netto zawartych transakcji, która podlega powiększeniu o wartość podatku VAT oraz wartość brutto usługi giełdowej.
- 16.4. Rozliczenie finansowe Członka Giełdy prowadzone jest saldem zobowiązań i należności na podstawie kwot brutto odpowiednio powiększonych lub pomniejszonych o wartość brutto usługi giełdowej.
- 16.5. Rozliczenie finansowe przeprowadzane jest saldem zobowiązań i należności dotyczącym łącznie rynku RTEE, RTF, RDN, RPM i RUE.
- 16.6. Zbiorcze saldo zobowiązań i należności na RTEE, RTF, RDN, RPM i RUE można określić na podstawie danych zawartych w Systemie Rozliczeniowym Giełdy.

17. Harmonogram rozliczeń

17.1. Tygodniowe rozliczenia finansowe przebiegają zgodnie z następującym harmonogramem:

- a) poniedziałek
 - ⇒ wystawienie przez Giełdę faktur VAT dotyczących usługi giełdowej;
 - ⇒ wystawienie przez Giełdę faktur VAT dla Członków Giełdy, którzy dokonali zakupu Uprawnień do Emisji w danym Tygodniu Rozliczeniowym oraz wystawienie dla Giełdy faktur VAT przez Członków Giełdy, którzy dokonali sprzedaży Uprawnień do emisji w danym Tygodniu Rozliczeniowym;
- b) środa – do godziny 13:00 każdy Członek Giełdy, którego saldo rozliczeniowe miało charakter zobowiązania wpłaca wymagane środki na własny Rachunek kupna w Banku Rozliczeniowym. Termin płatności rozumiany jest jako termin, w którym środki powinny znaleźć się na Rachunku kupna Członka Giełdy. Po godzinie 13:00 na podstawie dyspozycji z Giełdy następuje obciążenie powyższych rachunków odpowiednimi kwotami wynikającymi z rozliczenia przy jednoczesnym uznaniu rachunku Giełdy. W przypadku nie dokonania wpłaty przez danego Członka Giełdy, Bank Rozliczeniowy wykorzystuje dotychczas zgromadzone i zablokowane środki na jego rachunku stanowiące zabezpieczenie zawartych transakcji;
- c) czwartek – przekazanie przez Giełdę na Rachunek kupna Członka Giełdy środków należnych – salda rozliczeniowego mającego charakter należności;

17.2. W przypadku, gdy któryś z dni cyklu rozliczeniowego jest dniem wolnym od pracy rozliczenie zostaje automatycznie przesunięte na najbliższy następny dzień roboczy. Dokładne daty rozliczenia znajdują się w terminarzu płatności określonym w pkt. 16.2.

18. Zabezpieczenia rozliczeń transakcji.

- 18.1. Giełda tworzy i zarządza systemem zabezpieczeń zawartych transakcji sesyjnych oraz pozasesyjnych na TGE w oparciu o środki finansowe zgromadzone na Rachunkach kupna Członków Giełdy w Banku Rozliczeniowym i środki pozyskane w wyniku zawarcia transakcji sprzedaży oraz środki zablokowane w wyniku zawarcia transakcji kupna.
- 18.2. Każdy Członek Giełdy posiada w systemie giełdowym rachunek ewidencyjny odzwierciedlający bieżący stan zabezpieczeń dla jego transakcji.
- 18.3. Bieżący stan zabezpieczeń wyznacza maksymalną wartość brutto zleceń kupna Uprawnień do emisji, jakie dany Członek Giełdy może złożyć.

- 18.4. Giełda nie realizuje zleceń kupna Członka Giełdy, w stosunku do którego weryfikacja zlecenia wykaże, że kwota ustanowionego zabezpieczenia jest niższa od kwoty zabezpieczenia wymaganego.
- 18.5. Każdego dnia po zakończeniu notowań sesyjnych oraz pozasesyjnych stan rachunku ewidencyjnego jest aktualizowany w oparciu o zawarte transakcje.
- 18.6. Każdego dnia roboczego do godziny 18:30 stan rachunku ewidencyjnego jest aktualizowany w oparciu o operacje dokonywane na Rachunku kupna danego Członka Giełdy w Banku Rozliczeniowym. Informacje o przeprowadzonych operacjach na Rachunku kupna Giełda otrzymuje z Banku Rozliczeniowego.
- 18.7. Aktualizacja zabezpieczeń jest dokonywana zgodnie z następującymi zasadami:
- a) nabycie Uprawnień do emisji pomniejsza wartość zabezpieczeń o wartość brutto tej transakcji oraz należną usługę giełdową brutto, z zastrzeżeniem pkt. 18.8;
 - b) sprzedaż Uprawnień do emisji powiększa wartość zabezpieczeń o wartość brutto tej transakcji skorygowaną należną usługę giełdową brutto, z zastrzeżeniem pkt. 18.8;
 - c) wpłata na Rachunek kupna w Banku Rozliczeniowym zwiększa wartość zabezpieczenia na koncie ewidencyjnym;
 - d) wypłata z Rachunku kupna w Banku Rozliczeniowym pomniejsza wartość zabezpieczenia na koncie ewidencyjnym;
 - e) transakcje kupna na RDN i RPM pomniejszają kwotę zabezpieczeń o wartość brutto tych transakcji oraz należną usługę giełdową brutto;
 - f) transakcje sprzedaży na RDN i RPM powiększają kwotę zabezpieczeń o wartość brutto tych transakcji skorygowaną o należną usługę giełdową brutto;
 - g) wartość depozytów wynikających z transakcji zawartych na RTEE pomniejsza wartość zabezpieczeń zgodnie z odpowiednimi warunkami obrotu dla kontraktów terminowych na energię elektryczną;
 - h) wartość transakcji sprzedaży na RTEE w okresie wykonania kontraktu powiększa wartość zabezpieczenia o wartość brutto części tej transakcji będącej w fazie wykonania;
 - i) wartość transakcji kupna na RTEE w okresie wykonania kontraktu pomniejsza wartość zabezpieczenia o wartość brutto części tej transakcji będącej w fazie wykonania;
 - j) należności wynikające z depozytu uzupełniającego dotyczącego kontraktów zawartych na RTEE nie powiększają wartości zabezpieczeń;
 - k) zawarcie transakcji na RTF powoduje w okresie notowania pomniejszenie wysokości zabezpieczenia o kwotę stanowiącą wartość depozytu wstępnego oraz należną usługę giełdową, z zastrzeżeniem pkt. 18.8.;
 - l) w dniu następującym po dniu wykonania kontraktu terminowego na RTF, zwiększa się wartość zabezpieczeń Członka Giełdy o kwotę naliczonego depozytu wstępnego, z zastrzeżeniem pkt. 18.8;
 - m) bieżące rozrachunki otwartych pozycji na RTF zwiększają lub zmniejszają wysokość zabezpieczenia o kwotę stanowiącą saldo rozliczeń z tytułu równania wszystkich otwartych pozycji danego Członka Giełdy do rynku;
 - n) przedostatniego dnia tygodnia rozliczeniowego, po zakończeniu notowań, wartość zabezpieczeń jest pomniejszana o wartość należności danego Członka Giełdy, jakie powstały w mijającym Tygodniu Rozliczeniowym.
- 18.8. Aktualizacja zabezpieczeń o wartość brutto usługi giełdowej następuje po rozliczeniu sesji.

18.9. Giełda sprawdza zlecenia kupna Członka Giełdy pod względem zgodności z wymogami dotyczącymi zabezpieczeń:

- a) dla notowań w systemie kursu jednolitego, w procesie weryfikacji następuje porównanie kwoty wymaganego zabezpieczenia z tytułu złożonych zleceń kupna na najbliższą sesję giełdową, z wysokością zabezpieczenia ustanowionego. Kwotę wymaganego zabezpieczenia stanowi iloczyn oferowanej ceny, powiększonej o wartość podatku VAT i ilość Uprawnień do emisji zawartych w zleceniu. Jeżeli zabezpieczenie wymagane jest wyższe od zabezpieczenia ustanowionego, zlecenie kupna Członka Giełdy na najbliższą sesję jest zapisywane jako nieważne i anulowane.
- b) dla notowań w systemie ciągłym każde zlecenie kupna składane w tym okresie lub które przeszło z fazy notowań w systemie kursu jednolitego sesji jest na bieżąco porównanie pod względem kwoty zabezpieczenia wymaganego z kwotą zabezpieczenia ustanowionego. Kwotę wymaganego zabezpieczenia stanowi iloczyn oferowanej ceny, powiększonej o wartość podatku VAT i ilość Uprawnień do emisji zawartych w zleceniu. Zlecenia, których wysokość zabezpieczenia wymaganego jest wyższa od wysokości zabezpieczenia ustanowionego są usuwane,
- c) dla transakcji pozasesyjnych kwota zabezpieczenia wymaganego jest porównywana z kwotą zabezpieczenia ustanowionego. Kwotę zabezpieczenia wymaganego stanowi wartość brutto transakcji pozasesyjnej. Zlecenia, których wysokość zabezpieczenia wymaganego jest wyższa od wysokości zabezpieczenia ustanowionego są usuwane.

18.10. Giełda dla transakcji sesyjnych i pozasesyjnych dokonuje weryfikacji zlecenia sprzedaży Członka Giełdy pod względem zgodności wolumenu Uprawnień do emisji określonego w zleceniu w stosunku do posiadanych przez niego Uprawnień do emisji. Giełda nie realizuje zleceń sprzedaży Członka Giełdy, w stosunku do którego weryfikacja zlecenia wykaże, że wolumen posiadanych przez niego Uprawnień do emisji jest mniejszy od sumy ilości Uprawnień do emisji określonych w zleceniu.

19. Bank Rozliczeniowy.

19.1. Funkcję Banku Rozliczeniowego dla rozliczania transakcji zawartych na RUE pełni Bank Ochrony Środowiska S.A. (BOŚ S.A.).

19.2. W celu zapewnienia bezpiecznego i sprawnego przebiegu rozliczeń transakcji giełdowych Giełda współdziała z BOŚ S.A., określając w drodze umowy szczegółowe zasady rozliczania tych transakcji.

19.3. Każdy Członek Giełdy zobowiązany jest otworzyć w Banku Rozliczeniowym Rachunek kupna, który służy do ustanawiania zabezpieczenia dla transakcji kupna oraz rozliczeniu finansowemu transakcji zawartych na rynkach RTEE, RTF, RDN, RPM i RUE.

19.4. Członek Giełdy zobowiązany jest do udzielenia Bankowi Rozliczeniowemu pełnomocnictwa do dokonywania przelewów środków z Rachunku kupna Członka Giełdy na rachunek rozliczeniowy prowadzony przez Towarową Giełdę Energii SA w wysokości wskazanej przez Giełdę w dyspozycji przelewu.

19.5. Zabezpieczenie mogą stanowić wpłaty gotówkowe na Rachunku kupna Członka Giełdy. Inne rodzaje zabezpieczeń mogą być przedmiotem umowy między Bankiem Rozliczeniowym a Członkiem Giełdy.

Załącznik nr 1 Specyfikacja kontraktu na Uprawnienia do emisji.

Kod	CO2-RRRR - gdzie RRRR oznacza ostatni rok Okresu Rozliczeniowego wymienionego w art. 11 ust. 1 lub ust. 2 Dyrektywy 2003/87/WE
Przedmiot obrotu	Uprawnienie do emisji rozumiane jako uprawnienie do wprowadzania do powietrza w określonym czasie jednego megagrama (1 Mg) dwutlenku węgla (CO ₂) lub ilości innego gazu cieplarnianego stanowiącej odpowiednik 1 Mg dwutlenku węgla, obliczonej z wykorzystaniem współczynników ocieplenia, które może być sprzedane, przeniesione lub umorzone na zasadach określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2004 o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji.
Nominał	1 Uprawnienie do emisji odpowiada jednej tonie (1Mg) dwutlenku węgla (CO ₂) lub ilości innego gazu cieplarnianego stanowiącej odpowiednik 1 tony (Mg) dwutlenku węgla
Kurs	Wyrażony jako 1 PLN/tonę z dokładnością do 1 grosza.
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału
Termin notowania	Od 1 stycznia pierwszego roku Okresu Rozliczeniowego do 30 kwietnia pierwszego roku kolejnego Okresu Rozliczeniowego
Jednostka notowania	1 tona (Mg)
Sposób rozliczenia	Zmiana stanu posiadania Uprawnień do emisji na koncie ewidencyjnym w rachunku TGE w Krajowym Rejestrze Uprawnień do Emisji.

Załącznik nr 2. Wzór wniosku o wykonanie transferu Uprawnień do Emisji

(miejsce. Data sporządzenia wniosku)

Wniosek o wykonanie transferu Uprawnień do Emisji

Nazwa Członka Giełdy
Adres Członka Giełdy

Proszę o dokonanie w dniu (podać datę) transferu Uprawnień do emisji w liczbie (podać liczbę uprawnień) na rachunek (nr rachunku podmiotu w Rejestrze Uprawnień do emisji).

(pieczęć i podpis osoby upoważnionej do reprezentowania Członka Giełdy)